

OVAL-Info

VA- Ledningsnett - Nr. 3 november 2010 - www.ovalinfo.no

”

Namsos
best på vannett.

Tvedestrand
best på avløp.

De offisielle tallene for 2009 fra vannverksregisteret er nå klare, og Oval-Info fortsetter tradisjonen med å sende velfortjente blomster til de kommunene som har vært mest effektive til å fornye ledningsnettene sine.

Kriterier: Vi premierer i to klasser: For vann- og for avløpsnett. Vi har satt en nedre grense for konkurransen til kommuner med mer enn 3000 innbyggere når det gjelder vannnettet, og en grense på 5000 innbyggere når det gjelder avløpsnett.

Namsos er etter disse kriteriene beste kommune når det gjelder fornyelse av vannettet i 2009. Kommunen, som har 10100 innbyggere, har 192 kilometer vannledninger å ta vare på, og fornyet i 2009 7,8 kilometer av dette nettet. Det er en fornyelse på 4,1 % og best i landet i fjor. "Det skyldes nok det vi kaller Namdalsprosjektet", mener varaordfører Nils Jørgensen som forteller at det har vært store omlegginger av veiene rundt Namsos og at dette har dratt med seg arbeid på vann- og avløpssektoren. "Men vi har selvsagt en overordnet plan vi følger, og faktisk synes vi nå at tilstanden på nettene våre begynner å bli veldig bra!"

Tvedestrand er den kommunen som fornyet mest av sitt avløpsnett i 2009. Av i alt 43,4 kilometer avløpsnett fornyet Tvedestrand 1,1 kilometer og det gir en fornyelsesprosent på 2,5%. Tvedestrand kommune har 6000 innbyggere. "Men dette er ingen overraskelse for oss i kommunen. Vi er i gang med et stort arbeid med vann og avløp – ikke minst i forbindelse med store nybyggingsprosjekter, og vi kommer til å levere sterke tall også i inneværende år. Rosebukett og poeng på statistikken er bra, men fokus har vi på innbyggerne i kommunen som fortjener moderne avløpssystemer" sier ordfører Dukene.

Vi gratulerer Namsos og Tvedestrand med innstansen. Roser til ordførerne er sendt!

FOLKEHELSEINSTITUTTET:

NÅ MÅ LEDNINGSNETTET UTBEDRES!

Rørnettet i Norge trenger store utbedringer – raskt. Og det er nødvendig med statlige støtteordninger til kommunene – det har Folkehelseinstituttet lært av erfaringene fra utbyggingen av vannkilder og vannverk i tidligere år.

- Vi er sikre på at dårlig drikkevann fører til mage- og tarminfeksjoner, men tross forskning på dette, vet vi faktisk altfor lite. Men vi vet at vi står overfor et alvorlig, omfattende problem, og vi jobber for å få gjort utbedringer.

Truls Krogh har vært direktør for avdelingen for vannhygiene i mange år og begynte i Folkehelseinstituttet for 33 år siden. Han er biokjemiker av utdannelse og har arbeidet i Norsk Institutt for Vannforskning før han kom til Folkehelseinstituttet.

- Arbeidet med å sikre drikkevannskilder og å oppgradere vannverkene har pågått i rundt 15 år og har gitt store forbedringer slik at vi snart kan si oss fornøyd med denne delen av vannforsyningen. Nå må ledningsnettet til pers, og noe av det første politikerne må gjøre, er å se på finansiering og økonomisk avskrivningstid for ledningsnettene. Det var i mange år vanlig å regne at investering i rørrnett økonomisk skal nedskrives over 20 år. Fra 2003 ble det anbefalt å bruke 40 år, og det er et skritt i riktig retning som kan føre til mer fornuftige valg av ledningsmaterialer og dimensjoner, sett i et langtidsperspektiv. Dessuten er vi overbevist om at det må statlige støtteordninger til for å få fortgang i arbeidet. Det måtte til for å få utbedret vannverkene, og det må til for å få skiftet

rørnettene. Alle forstår at vi må få fart i arbeidet – med dagens utskiftningstakt vil vi bruke et par hundre år på å få jobben gjort, og det er helsemessig helt uforvarlig. - Jeg tror at de sentrale politikerne er i ferd med å oppfatte budskapet, og vi ser jo også at vår tilknytning til EU og deres direktiver er en kraftig pådriver for å ta tak i dette feltet. Men vi skjønner jo at det ikke er like festlig for en politiker i pen dress eller kjole å krabbe ned i grøfta for å "åpne" en ny vann- eller avløpsledning som det er å stå på den nye brua i hjemstedskommunen med musikkorps og blomsterbukett....

- Jeg synes også jeg må minne rørbransjen om at både rørgrossister, rørleggere og entreprenører må være med og dele skylden for at det ble lagt ned så mye dårlig rørmateriell i etterkrigsårene. Det var altfor mange "flinke" teoretikere som regnet feil i beregning av kvaliteter og godtykkelser, og det må vi alle betale for i dag.

Truls Krogh fra Folkehelseinstituttet er ansvarlig for at det drikkevannet vi får i vannkranene, er trygt å drikke.

Fakta om VA-nettet:

Kommunalt spillvannsførende avløpsnett er på 35 200 km. Medregnet offentlige overvannsledninger er lengden offentlige avløpsledninger ca. 54 800 km. Kommunalt vannett er på ca. 47 500 km. Vannverkene leverer 472 liter per person og døgn. Forbruk i husholdningene er ca. 195 liter/person og døgn. Lekkasjer i vannettene er også ca. 200 liter/p d. Fornyelsen av avløpsnettet per år, av total lengde, var på ca. 0,47 % i 2009. Fornyelsen av kommunalt vannett var i gjennomsnitt for årene 2007-2009 på ca. 0,8 % per år, men ca 1/3 av vannettet ligger i vannverk som praktisk talt ikke har noen fornyelse.

LEDNINGSFORNYELSE?

Om det ikke er mulig å bruke NoDig, kan du jo grave...

"2010 blir et merkeår for NoDig-teknologi: Privatmarkedet, med vekt på rehabilitering av stikkledninger, vil nå en omsetning på nærmere 500 millioner kroner. Dermed passerer private NoDig-prosjekter det offentlige bruk av NoDig til hovedvann og avløpsrør. Den totale NoDig omsetningen når da en milliard kroner. Det er en voldsom vekst i forhold til for 5-10 år siden da NoDig var en kuriositet som knapt var registrerbar med kanskje 2-3 millioner kroner i årlig omsetning.

Arve Hansen er nestor i bransjen og nøkkelmann i Asplan Viak as, som er en ledende bedrift innen rådgivning og konsulentarbeid for NoDig-prosjekter. Ved avdelingen i Drammen har bedriften 10 spesialister som nesten bare arbeider med NoDig-prosjekter og bistår entreprenører og store og små kommuner med forarbeid og bistand ved innhenting av anbud på større offentlige prosjekter.

"I dag har vi 4-5 store, profesjonelle entreprenører som er spesialisert på NoDig og som dominerer når det gjelder hovedledningsnett. Men i tillegg har vi altså et kraftig voksende privat marked der det opererer et stort antall entreprenører som jobber direkte mot sluttbrukere med minimal ledningskompetanse. Dette legger et stort ansvar på de seriøse entreprenørene, og åpner for flere "eksperiment-entreprenører".

NoDig-aktørene i Norden er organisert i interesseforeningen SSTT (Scandinavian Society for Trenchless Technology) og denne foreningen omfatter så vel rådgivningsbedriftene som entreprenørene, de kommunale etatene og brukerne – en uvanlig sammensetning. Foreningens formål er å drive informasjonsarbeid omkring NoDig, metoder for fornyelse av gamle rør eller "horisontal boring" for nyanlegg, og sørge for kunnskapsoverføring om fordelene ved NoDig fremfor tradisjonell graving.

Det aller meste av ledningsfornyelsen skjer ved graving, men rehabilitering av eksisterende rør og boring for ny rørlegging har en økende tendens.

Arve Hansen – "doktor Ledningsnett" – tror at det i 2010 blir omsatt for mer enn 1 milliard kroner i NoDig-arbeider i Norge, og det er en voldsom vekst på kort tid.

Og forholdene utvikler seg – for eksempel har nå Telenor og andre kabelleggere begynt å se fordelene ved boreteknologi.

Arve Hansen, som har vært aktiv i NoDig fra starten, sitter som medlem i arbeidsutvalget i SSTT, og han ser at fremtiden er lovende:

"En ting er at kundene i mange tilfeller sparer mye tid og penger med NoDig. Et annet – og stadig viktigere poeng – er at vår teknologi er mye mer miljøvennlig enn tradisjonelle metoder. Vi har foretatt beregninger som viser at vi ved å utblokke eller legge "strømper" i eksisterende rør fremfor å legge nytt, kan redusere CO₂-utslippene under rehabiliteringsarbeidet med minst 50% - ofte med 70-80% i forhold til tradisjonelle metoder. Det er tall som politikerne og de kommunale beslutningstakerne vet å verdsette!

Vite mer? Sjekk: www.sstt.no eller www.rin-norge.no

"Bekymring-meldinger" til Stoltenberg og Giske

Landets regjering er selvsagt ikke uvitende om at Norges vann- og avløpsnett er i elendig forfatning, men så langt har man valgt å skyve ansvaret for utbedring over på de kommunale myndigheter. En strategi som så langt ikke har ført til påviselig fremgang.

I denne bulletinen går direktør Truls Krogh i Folkehelseinstituttet ut og betegner ledningsnettet som en helse risiko og etterlyser statlige støtteordninger for å få fortgang i utbedringsarbeidet. Nylig kunne vi også se at Rådgivende Ingeniørers Forening i sin rapport "State of the Nation" ga både vann- og avløpsnett "stryk-karakter" og anbefalte straks tiltak for å hindre at nettene skal bryte sammen.

Dette var det konkrete utgangspunkt da Opplysningsutvalget OVAL sist i september sendte brev til statsminister Jens Stoltenberg og næringsminister Trond Giske. I brevene påpeker vi – igjen – alvoret i situasjonen hva angår ledningsnettene, og vi etterlyste konkrete tiltak fra regjeringens side samtidig som vi stilte oss åpne til møter om disse temaene. Oval-medlemmene rår over betydelig kompetanse og ressurser som vi mener de statlige organer kan dra nytte av.

Når denne bulletinen går i trykken, har vi ikke fått noen reaksjon på våre brev, og vi kan heller ikke se at neste års statsbudsjett gir noen løfter om nye tiltak for VA-nettet.

Vi tror det offentlige vil trenge alle gode krefter i innsatsen for å få landets VA-nett på fote igjen, og vi håper stadig å få bidra i dette arbeidet – når det nå måtte komme i gang.

Foto: Trond Solberg/VG/Scanpix

